

illud illud esse quod in Deo habent, sed secundum esse proprium, ib.
 Beatus videt in Verbo omnia quæ ad statum suum pertinent, s. 4.
 Beatitudinis perfectio est commensuranda uniuscujusque meritis, ib.
 Beatus in patria amat Deum necessario, non tamen quoad omnem modum possibilem ipsi charitati, d. 37, s. 5.
 in Beatis qui sunt omnino extra viam possunt esse actus inefficaces procedentes a voluntate, ut natura est, d. 38, s. 3.
 Beatitudo non manet sine fruitione, ib.
 Beatus non necessario de omnibus gaudet quæ in Deo videt, ib.
 Beati semper habent voluntatem conformem divinæ voluntati, s. 4.
 Beatorum animæ, licet careant gloria corporis, sunt extra statum viæ et meriti, s. 5.
 Vide Felicitas, Visio.

BONUM.

Quomodo ad boni rationem pertineat seipsum communicare, d. 2, s. 4.
 Bonum se communicare in omni genere causarum dicitur, ib.
 Bonum qua ratione sui diffusivum esse dicatur, ib.
 Bonum maxime amabile nobis etiam ratione concupiscentiæ est Deus, d. 18, s. 4.
 Bonitas moralis in actibus voluntatis quid, d. 54, s. 5.
 Cæsarum Galli ac Juliani fratrum pietas erga Santos, studiaque longe divisa, 52, s. 3.
 In calice cur plus vini quam aquæ fundatur, d. 4, s. 3.

C

CALVINUS HERETICUS.

Calvini error, carnem Christi prius fuisse conceptam, quam assumptam, d. 9, s. 2.
 Calvinus Christo peccatum imposuit, d. 33, s. 1.
 Calvinus hæreticus damnatus, quod libertatem arbitrii oppositam necessitati negaverit, d. 37, s. 1.
 Calvinus negat Christum sibi aliquid meruisse, d. 40, s. 2.

CAPUT, CAPUT CHRISTUS.

Caput Ecclesiæ Christus, d. 22, s. 2.
 Caput nostrum quomodo sit Christus quantum ad corpus, ib.
 Caput beatorum et viatorum omnium, sed non damnatorum, Christus est, ib.
 Caput infidelium qua ratione Christus sit, ib.
 Caput damnatorum qua ratione Christus non sit, ib.
 Capitis influentia quomodo Christo sit propria, d. 23, s. 1.
 Capita Ecclesiæ quomodo alii nuncupari possint, ib.
 Capitis potestas in corpus mysticum quam multa contineat, ib.
 Capitis dignitas non est distincta a dignitate redemptoris et sanctificatoris, s. 2.

CARO.

Caro Scripturæ more totum hominem significat. Præfat.
 Carnis nomen et sanguinis corruptionem indicat usu Ecclesiæ et Patrum, d. 5, s. 5.

Caro Christi quomodo per unionem hypostaticam fuerit sanctificata, d. 18, s. 1.

CAROLUS.

Carolus Magnus in Concilio Francofordiensi erroris Iconomachorum suppressit insaniam, d. 54, s. 3.
 Carolo Magno libri contra imagines falso impositi sunt, et multo magis eorum præfatio, ib.

CAUSA.

Causa motiva quomodo ab impulsiva differat, d. 5, s. 4.
 Ad quod genus causæ revocetur terminatio humanitatis a Verbo, d. 8, s. 4.
 Causa etiam instrumentalis non potest in actum secundum prodire, nisi prius in actu primo constituatur, d. 31, s. 6.
 Causa non constituitur in actu primo ad agendum per solam denominationem extrinsecam, ib.
 Duplex modus constituendi causam in actu primo, et qui sint; et differentia illorum, ib.
 Causa quomodo possit constitui in actu primo per virtutem sibi extrinsecam, ib.
 Causa inferior perficitur in ratione causæ ex conjunctione et subordinatione ad superiorem, absque superaddita entitate, quando in ea supponitur aliqua virtus qua possit esse causa, s. 5.
 Secus, quando nulla supponitur, vel ex tali conjunctione illi non tribuitur intrinsece, ib.

CHARITAS. CHARITAS CHRISTI.

Charitas actus tantam bonitatem in se habet, quantum malitiam actus peccati, loquendo de bonitate et malitia intrinseca actui, d. 4, s. 7.
 Secus de valore ad satisfaciendum, d. 54, s. 5.
 Charitatem infusam esse animæ Christi de fide est, d. 18, s. 2.
 Charitas est donum permanens per modum habitus, ib.
 Charitas Christi et aliæ virtutes ejus morales habent in suo genere infinitatem, d. 22, s. 1.
 Charitas actualis Christi, alia viatoris, alia comprehensoris; illa meruit, non hæc, d. 39, s. 2.
 Illa fuit libera, non hæc, ib.
 Differuntque specie vel numero tantum, ib.
 Charitatis proximi actus in Christo potuit esse meritorius, ib.
 Vide Amor, Dilectio.

CHRISTUS DEUS ET DOMINUS.

Christus omnis gratiæ et meriti fons, secundum quod est Deus felicitatis nostræ pars præcipua. Præf.
 De eo qui est nostræ speciei individuum cur scientia instituat, ib.
 Cur sanctus sanctus sanctorum dicatur, et nemo alius præter ipsum, d. 1, s. 2.
 Per ejus adventum antiquæ prophetiæ impletæ, et novæ cessarunt, ib.
 Cur Desideratus cunctis gentibus, etiamsi ab eis non esset cognitus, a Propheta dictus sit, s. 3.
 Christus quando venit in templum, implevit illud gloria, juxta Aggei prophetiam, ib.
 In ejus adventu quot et quanta prodigia evenerit, ob quæ *caelum et terra mota*, ab eodem dicuntur, ib.
 Christo nascente tres soles apparuerunt, ib.
 Christum verum Messiam jam venisse, variis testimoniis et signis comprobatur, s. 4.

De Christo multa metaphorice dicta, ad litteram intelligentes, Judæi errarunt, ib.
 Sicut etiam errant duplicem ejus adventum non distinguentes, ib.
 Christum verum hominem esse ostenditur, ib.
 Christum verum Deum qui et quot hæretici negaverint, d. 2, s. 2.
 Christum verum Deum esse variis locis Scriptura probatur, ib.
 Christum innocentem pro nocentibus mori opus fuit summæ misericordiæ, et non justitiæ nostræ, d. 4, s. 3.
 Christum redemptorem corporum, non animarum infideles credentes redarguuntur, ib.
 Christus non solum pro hominibus post ipsum futuris, sed etiam pro præcedentibus, mortuus est, ib.
 Christus sufficienter tam pro originali peccato quam pro universis hominum peccatis satisfecit, ib.
 Ea ratione nos redemisse et emisse dicitur, ib.
 Christus non solum pro peccatis quoad culpam, sed etiam pro pœnis eisdem debitis sufficienter satisfecit, ib.
 Christus liberavit nos a potestate dæmonis, et quare, ib.
 Christus janua regni cœlestis antea clausam propterea aperuisse dicitur, ib.
 Et mortem superasse, non ut eam non subiremus, sed ut in ea non permaneremus, ib.
 Christus nobis multo plus profuit quam Adam nocuit, ib.
 Christus, absolute loquendo, ut Deus homo satisfecit, ib.
 Christus non solum Deo, sed etiam hominibus et cætoribus se subdidit, ib.
 Christus plura operatur secundum intensionem et perfectionem in hominibus, quam peccatum Adæ, licet non secundum extensionem, s. 4.
 Cur, existente Christi redemptione tam copiosa et infinita, tam pauci homines salventur, s. 4.
 Christus non communicat membro suo virtutem ad satisfaciendum modo sibi proprio, sed alio illi proportionato, s. 12.
 Christus exhibuisse sufficiens remedium ad deletionem omnium peccatorum, est intelligendum de hominibus, et non de Angelis, d. 5, s. 1.
 Christus non minus principaliter venit propter Adam quam propter alios, ib.
 Christus pro poena damni quas poenas sustinuerit, ib.
 Christus qua ratione dicatur esse causa finalis nostræ gratiæ et justitiæ, s. 2.
 Christus Deus homo factus est, ut esset caput et finis divinatorum operum, ib.
 Christus unigenitus ut Deus, et primogenitus ut homo, ib.
 Christus ut homo est finis propter quem et in cuius honorem Deus omnia creavit.
 In Christi gloriam cedit quidquid hominibus collatum est gratiæ et gloriæ, ib.
 Christi immortalitas est exemplar nostræ immortalitatis, sed nostra mortalitas est exemplum mortalitatis Christi, s. 3.
 Christus de facto incarnatus est propter redimendos homines, non tantum ab originali, sed etiam ab aliis actualibus, s. 5.
 Christus qualis fuisset durante innocentie statu, ib.
 Christus venit principaliter ad tollendum peccatum, tam originale quam actuale, sed principaliter ad tollendum originale, s. 4.

Christus non venisset passibilis ad redimendos homines in statu naturæ integræ peccantes, s. 6.
 Christus singulos homines ita dilexit, ut pro eis singulis mori paratus fuerit, ib.
 Christus venit peccatores omnes salvos facere quoad sufficientiam, non quoad efficaciam, s. 6.
 Christum hominem existere ante omnes creaturas cur necesse non fuerit, ib.
 Christus natus est vigesima quinta Decembris, anno quadagesimo secundo imperii Augusti Cæsaris, d. 6, s. 2.
 Inter Christi compositionem ex Verbo et natura humana, et nostram ex corpore et anima, quid intersit, ib.
 Christum non habuisse animam rationalem hæresis semper fuit, ib.
 Christus nullo modo instrumentum divinitatis dici potest, sed ejus humanitas, et cur, d. 7, s. 1.
 Circa utramque Christi naturam errores varii, ib.
 In Christo post incarnationem duæ permanserunt naturæ integræ et inconfusæ, ib.
 In Christo una est tantum persona in duabus naturis subsistens, s. 3.
 Christus vere et proprie dicitur Deus et homo, ib.
 Est una hypostasis, seu suppositum unum, ib.
 Christus est persona composita, s. 4.
 Hæc compositio proxime intercedit inter subsistentiam Verbi et humanitatem, ib.
 Et consequenter est compositio ex duabus naturis, ib.
 Christus plus includit quam Verbum, ib.
 Christus quomodo distinguitur a Verbo, ib.
 In Christo non esse alium et alium, esse tamen aliud et aliud, quomodo intelligendum, ib.
 Christum esse personam compositam rectius dicitur quam Verbum compositum, ib.
 Christus quomodo dicatur quid creatum, s. 5.
 Christo nihil deest ut sit perfectus homo, quam ejus humanitas propria subsistentia careat, d. 8, s. 4.
 Christi Dei et hominis major est unitas quam numeralis, ib.
 In Christo est unitas naturæ humanæ, non personæ creatæ, ib.
 Christus, ut includit totum id quod est, non est minor Patre, secus ut constituitur per humanitatem, d. 9, s. 1.
 Christo homini qua ratione gratia unionis sit connaturalis, d. 10, s. 1.
 Christus exaltationem suæ humanitatis non meruit, sed gloriam et honorem quem post passionem assecutus est, s. 3.
 Christus non est meriti capax, nisi ut Deus homo, d. 4.
 Christus non potuit mereri prædestinationem incarnationis, ib.
 Christus de potentia absoluta mereri potuit suam incarnationem, ib.
 Non tamen de facto meruit, ib.
 Christus non meruit ea quæ suam incarnationem antecesserunt, nisi talia fuerint, quæ ad homines sanctificandos pertinuerint, ib.
 Christum non meruisse continuationem incarnationis, neque ut partes, quæ per nutritionem ei accedebant, a Verbo sustentarentur, probabile est, ib.
 Tamen contrarium, ut probabilius assertitur, ib.
 Christus fundamentum omnis meriti et bonæ operationis, s. 6.
 Christus habens naturam divinam et humanam, cur sit unum, d. 11, s. 4.

Christus constituitur sua humanitate homo, divinitate vero Deus, relatione vero et subsistentia, persona, s. 5.
 Christus ut subsistens est persona relativa, ut vero est individuum naturæ humanæ, est quid absolutum, d. 12, s. 2.
 Christus ratione humanitatis est univoce homo nobiscum, non ratione personæ, ib.
 Christus est unus homo specie cum aliis hominibus, d. 13, s. 3.
 Christus quamvis habeat duas naturas substantiales, simpliciter est una substantia, s. 4.
 Christus assumpsit corpus et animam inter se unita ad componendam humanitatem, d. 15, s. 4.
 Christus ex tribus naturis, carne, anima, et divinitate, compositus dici potest, s. 5.
 Inter Christi et nostram originem diversitas est, quia caro nostra prius concipitur quam animetur, non autem Christi, d. 16, s. 8.
 Christus ab initio suæ conceptionis gratus Deo, sanctus et innocens, d. 17, s. 1.
 Christus, ut homo, formaliter ex vi suæ gratiæ unionis fuit absolute et simpliciter sanctus, et Deo gratus, ib.
 Christus eo oleo spirituali fuit formaliter sanctificatus, quo fuit unctus, et a quo nomen Christi accepit, ib.
 Christus, ut homo, non indiguit gratia creata ut esset gratus Deo, et sanctus simpliciter, ib.
 Christus est subjectum convenientissimum gratiæ habitualis, non vero proportionatum, et illi connaturale, s. 4.
 Christus in omni statu ab intrinseco est impeccabilis, ib.
 Christo necessarium fuit et debitum speciale auxilium ad non peccandum, et negari ei non potuit, ib.
 Christus licet non habuerit habitum fidei, habuit tamen habitum quo voluntas bene disponitur ad obediendum fidei, ib.
 In Christo non fuit potentia peccandi, quamvis in eo fuerit liberum arbitrium, d. 19, s. 1.
 Christus a principio habuit omnem perfectionem unioni debitam, ejus carentia redemptioni necessaria non erat, s. 2.
 Christus in instanti conceptionis tam perfectus in sanctitate et scientia fuit, ut nunc est, ib.
 In Christo fuit cognitio intuitiva supernaturalium mysteriorum fidei, et abstractiva, ib.
 Christus vere et proprie fuit Propheta, d. 21, s. 1.
 Christus finis omnium Prophetarum, ib.
 Christus plenus gratia fuit ut fons, Maria ut aqueductus, cæteri ut rivuli, d. 22, s. 2.
 Christus quomodo sit caput nostrum, quantum ad corpus, ib.
 Christus proprie est caput Ecclesiæ, aliarum vero rerum dominus, d. 23, s. 1.
 Christus membrum corporis Ecclesiæ dici non potest, iq.
 Christus, simpliciter loquendo, ignorantiam non habuit, sed plenitudinem scientiæ, d. 24, s. 3.
 Christum decuit similem esse hominibus in natura passibili, sed non in culpa vel defectibus qui culpæ sunt conjuncti, ib.
 Christi sensus nunquam falli potuerunt, ib.
 Christus quomodo opinionem nullam habuit, ib.
 Christus de potentia absoluta falli errare non potuit, ib.
 Christus habuit omnem scientiam quæ secundum po-

tentiam ordinariam a Deo communicatur alicui intellectui creato, d. 26, s. 3.
 Christus non per sua merita, sed altiori titulo beatitudinem habuit, s. 4.
 Christus habuit perfectam prudentiam commensuram potestati excellentiæ, et supremo dominio quod habuit ut homo, d. 27, s. 1.
 Christus scientia infusa, altiori lumine et modo cognovit singularia, quam possint ab Angelo vel homine naturaliter cognosci, ib.
 Christus potissimum de cogitationibus liberis iudicaturus est, s. 2.
 Christus brachium Domini dicitur, quia per eum est miracula operatus, d. 31, s. 3.
 Christo Deo aliter tribuuntur passiones humanitatis, quam Christo homini divinitatis actiones, ib.
 Christus est fons gratiæ in genere causæ meritoria, non efficientis physicæ, s. 5.
 Christus per quæcumque actionem et passionem suam eo tempore quo illa existebat, potuit, vel gratiam, vel alios effectus supernaturales efficere, s. 8.
 Christus cur animæ defectus non assumpserit, sicut corporis, s. 9.
 Christus reliquit mundum, etiam si in Eucharistia manserit, d. 32, s. 4.
 Christus vere nobis est absens et præsens, ib.
 Christus ubique est homo; quomodo hæc propositio sit falsa, vel vera, ib.
 Christus vere fuit localiter motus, ib.
 Christus non potuit mentiri, quia est ipsa veritas, d. 33, s. 2.
 Christus accepit status innocentiam, et gloriæ perfectionem, excepto corpore impassibili, d. 34, s. 1.
 Christus, seu hic homo, est deitas; propositio hæc admitti potest, d. 35, s. 2.
 De Christo partes ejus integrales prædicari non possunt, ib.
 Christus est humanitas, et divinitas simul sumptæ; qualis sit propositio, ib.
 Christus non dicitur, homo deifer, sed Deus carnisfer, s. 3.
 Seu potius dicendus, ferens humanitatem, ib.
 Christus non potest dici homo deificatus, ib.
 De Christo contraria ut corporeus et incorporeus, mortalis et immortalis, dici possunt, ib.
 De Christo quædam dicuntur, quæ de Verbo dici non possunt, et qualia sint, s. 4.
 Christus et Jesus, tam per se et essentialiter est homo, ac Petrus, ib.
 Christus qua ratione dici possit humana persona vel non, d. 35, s. 4.
 Christus cur homo Dominicus dici non possit, ib.
 Christus factus est homo, vera est propositio ratione suppositi, ib.
 Christus non incepit esse, in rigore vera est propositio, ib.
 Christus incepit esse Deus, falsa est propositio, ib.
 Christus, secundum quod homo, est creatura, quo modo sit vera vel falsa propositio, ib.
 Christus simpliciter non est creatura, ib.
 Christus, secundum quod homo, est Deus, magis est neganda quam affirmanda, ib.
 Christus, in quantum homo, est persona humana, propositio est vera, ib.
 Christus est unus, etiam si prædicatum unus masculine sumatur, ib.
 Christus est unum simpliciter, quamvis prædicatum unum neutro genere sumatur, ib.

Christus non potest dici alius et alius, d. 35, s. 4.
 In Christo, licet sit aliud et aliud, propositio tamen Christus est aliud et aliud, neganda est, ib.
 Christus est totus homo, et Totus Deus, propositiones veræ sunt, Totus Christus est homo, et Totus Christus est Deus, non item, ib.
 Inter Christum et confirmatos in gratia, quæ sit differentia in ordine ad impeccabilitatem, d. 37, s. 3.
 Christus voluit efficaciter quidquid Deus voluit ipsum velle, et prout Deus voluit, d. 38, s. 3.
 Christum habuisse actum contrarium voluntati divini impossibile, supposita ejus scientia, s. 4.
 Christus in ipsa morte obtinuit plenum jus et perfectum ad omnia præmia quæ secundum legem ordinariam mereri poterat, d. 39, s. 3.
 Christus magis vult et amat gloriam suam, quam nostram, d. 40, s. 2.
 Christus non est intelligendus in cognitione procedere ab imperfecto ad perfectum, ib.
 Christus non solum ut caput in membra conjuncta influxum habet, sed etiam in separata, d. 41, s. 2.
 Christus sanctificator Angelorum, justificator et glorificator recte dicitur, non autem redemptor, d. 42, s. 2.
 De Christo multa cum hoc addito in quantum homo, prædicantur, quæ simpliciter de ipso dici non possunt, d. 44, s. 2.
 Christus non potius natura est homo vel hic homo, quam filius Dei, d. 49, s. 2.
 Christus, ut homo, si esset persona extranea respectu æternæ hereditatis, posset ad illam adoptari, quantumvis ejus natura esset unita Verbo, ib.
 Christus, ut homo, est filius Dei, filiatione consequente gratiam unionis, quæ non est tantum ad rimam Trinitatis personam, sed ad omnes, ut sunt unus Deus, ib.
 In modo tamen loquendi, non potest simpliciter dici filius suus, seu verbi, nec Spiritus Sancti, nec Trinitatis, ib.
 Christus toto fere indice continetur, quare quæ hic non habentur, in propriis ipsorum locis quaerenda sunt.

COGNITIO. COGNOSCERE.

Cognitio intuitiva et abstractiva, quomodo possit esse idem actus respectu diversarum rerum, d. 28, s. 2.
 Cognosci eadem res potest altiori et inferiori modo, sub diversis luminibus, d. 27, s. 1.
 Cognitio quidditativa Dei non potest esse nisi intuitiva, s. 5.
 Cognoscere Deum futura peccata in determinatione suæ divinæ voluntatis, improbable, et a divina bonitate alienum est, s. 2.
 Cognoscit Deus non tantum futura, sed quæ nunquam erunt, ib.
 Cognoscere creaturas per propriam cognoscentis essentiam, Dei proprium est, s. 5.
 Quando cognoscitur Deus per effectum, duo conceptus formantur, unus Dei, alter effectus, ib.
 Vide scientia.

COMMUNICATIO. COMMUNICATIO IDIOMATUM.

Communicationis modus quis omnibus præstet, d. 2, s. 4.
 Communicatio in divinis personis invenitur, ib.
 Communicatio maxima Dei creaturis fit per incarnationem, ib.

Communicatio hæc Dei infinitam potentiam ostendit, d. 2, s. 4.
 Communicatio hæc Deo imperfectionem non attulit, ib.
 Communicat se ita Verbum humanæ naturæ, ut vere et substantialiter illi copuletur.
 Communicationis modus multiplex, d. 11, s. 3.
 Incommunicabilitas quid sit, d. 4, s. 3.
 Modi ejus, d. 4, s. 3.
 Communicatio idiomatum qualis futura esset, si tres personæ divinæ assumerent unam naturam humanam, d. 12, s. 2.
 Communicatio idiomatum esset inter naturas assumptas, si eas persona divina assumeret, ib.
 Communicatio idiomatum non est inter supposita ejusdem naturæ, d. 33, s. 2.
 Communicatio idiomatum proprie est ejusdem suppositi existentis in pluribus naturis, ib.
 Communicatio idiomatum est proprietatum seu attributorum inter Deum et hominem mutua prædicatio, d. 35, s. 1.
 In communicatione idiomatum hæretici et Scholastici quidam turpiter errarunt, ib.
 Refelluntur, ib.
 Communicatio idiomatum vera et propria consecuta est ex mysterio incarnationis inter Deum et hominem, ib.
 In quo consistat, s. 2.
 Communicatio hæc indicat potius veram et realem unionem, in qua mysterium hoc positum est, ib.
 Communicatio idiomatum non sumitur a proprietatibus divinitatis, s. 3.
 Per communicationem idiomatum dici non potest Verbum mutari ratione unionis, ib.
 An vero ratione aliarum mutationum, quæ fiunt in humanitate post unionem, d. 32, s. 4.
 Per communicationem idiomatum Deum peccare posse absurdissime dicitur, quod est contra Durandum, d. 33, s. 2.
 Vide attributa.

COMPREHENSIO. COMPREHENDERE.

Comprehensio duo significat, et quæ illa sint, d. 25, s. 3; et latius, d. 26, s. 1.
 Aliæ acceptiones referuntur et confutantur, ib.
 Ad comprehensionis strictam rationem non requiritur summa claritas et summa intensiva perfectio in cognitione, ib.
 Comprehensio intellectualis necessario requirit cognitionem claram, evidentem et certam cum debita proportione ad objectum, ib.
 Tantam claritatem requirit, quanta sufficiat ad cognoscendam veritatem objecti prout in se est, ib.
 Tantamque perfectionem intensivam, quanta necesse sit ad exacte cognoscendas et penetrandas in objecto cognito omnes habitudines et connexiones quas ex natura sua habet et habere potest, ib.
 Ad comprehensionem alicujus creaturæ non requiritur quod cognoscatur talis creatura secundum suam obedientialem potentiam, ib.
 Comprehensio est cognitio sufficiens ad cognoscendum quidquid formaliter et eminenter est in objecto, ib.
 Comprehensio non requirit ut sit tanta perfectio in cognitione in esse entis, quanta in re cognita, ib.
 Neque ut sit absolute et simpliciter perfectissima cognitio quæ de tali objecto esse potest, ib.
 Ad comprehendendum Deum intensive nulla cogni-